MUZICIANUL CONSTANTIN C. NOTTARA - UN OM AL CETĂŢII ANIVERSAREA A 125 DE ANI DE LA NAŞTEREA SA (1890 – 2015)

Corina Iliescu

Fiul marelui actor, Constantin I. Nottara şi al actriţei Eleonora Nottara, muzicianul Constantin Nottara s-a născut la Bucureşti la 14 octombrie 1890 fiind descendentul unei vechi familii bizantine de origine greacă. Strămoşii săi au dat lumii eruditi oameni de cultură printre care a fost şi Hrisant Nottara, Patriarh al Ierusalimului la începutul secolului al XVIII-lea, fiind totodată matematician, geograf şi astronom. Legăturile familiei cu Ţara Românească, au început tocmai în acea epocă prin intermediul lui Hrisant Nottara care a fost preceptorul copiilor domnitorului Nicolae Mavrocordat, dar mai cu seamă prin faptul că în cartea sa „Introductio ad geographian" editată în 1716, acesta precizează pentru prima oară poziţia geografică a Bucureştiului pe harta Europei, calculând latitudinea şi longitudinea.

Străbunicul muzicianului se stabileşte la Bucureşti la începutul secolului al XIX-lea şi are patru fii, printre care este şi Ion, tatăl actorului Constantin Nottara.

Muzicianul Contantin C. Nottara, a început studiul viorii la vârsta de nouă ani, moştenind talentul muzical al mamei, deşi în „Amintirile" sale, tatăl său nota undeva „puteam cânta la pian un vals uşor", evident că un mare actor avea şi ureche muzicală... Pentru micul Constantin, tatăl său aflat pe atunci în plină glorie era cu siguranţă un model de seriozitate, devotament şi nu în ultimul rând, modestie. Desigur că în anii copilăriei, l-a urmărit deseori din culisele Teatrului Naţional cum plăsmuia o lume fascinantă. Dar micul Constantin, avea o altă chemare...

Studiile muzicale le-a început în ţară, la Conservatorul de Muzică şi Declamaţie, pe când era încă elev la Colegiul Sf. Sava. I-a avut profesori pe D.G. Kiriac, Alfonso Castaldi şi Robert Klenck. La 17 ani, în 1907 la Paris, studiază vioara cu G. Enescu şi Berthelier, avându-i ca profesori de compoziţie pe Dufay şi Thodou. Enescu era doar cu zece ani mai vârstnic şi de aceea legătura elev-profesor se transformă ulterior într-una de prietenie. Mărturie stau fotografiile şi partiturile cu dedicaţie aflate în colecţia Muzeului Memorial C.I. şi C.C. Nottara.

La începutul secolului al XX-lea, Berlinul era unul dintre principalele centre muzicale ale Europei. Astfel, din 1909 până în 1913, Nottara va studia la Konigliche Akademie der Kunstler Berlin cu K. Klinger, Schazenholz, Kirschberg şi Kleffel.

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

În 1914 devine prim-violonist al Orchestrei din Charlottenburg, iar din 1918 revine în țară ca violonist al Filarmonicii și profesor la Conservator. În 1929 va fonda Orchestra Municipiului București al cărei dirijor va fi, până în 1933 când va dirija Orchestra Radiodifuziunii.

În 1924 pune bazele primului quartet de muzica de cameră „Regina Maria" împreună cu Enacovici, Popovici și Cocea, sub Înaltul patronaj al Majestății Sale. De asemenea, a fost unul dintre membrii fondatori ai Societății Compozitorilor Români.

Constantin Nottara, aidoma tatălui său, era profund ancorat în viața artistică și culturală a Capitalei, în perioada ce a urmat Primului Război Mondial. După cum Maestrul Nottara a ridicat munca actorului la rang de ARTĂ, tot astfel și fiul său și-a dedicat întreaga viață dezvoltării creației muzicale românești. Face parte din generația acelor compozitori de la începutul secolului al XX-lea – alături de G. Enescu, M. Jora, G. Ștefănescu, C. Brăiloiu și alții, care și-au adus contribuția la definirea unui stil componistic unitar, specific românesc „inspirat din filonul inepuizabil al folclorului nostru, muzica sa caracterizându-se printr-o linie melodică curgătoare, limpezimea expunerii și tehnica remarcabilă" după cum concluziona muzicologul Viorel Cosma.

Compozițiile lui Constantin C. Nottara, ating toată gama muzicii culte: de la simfonii și concerte (Schița simfonică olteană, Impresii din Cehoslovacia, Siudad de Portugal, Concert pentru pian și vioară și altele) la muzica de teatru, operă și balet (Polyeucte, Iris, Hecuba, La drumul mare, Se face ziuă, Ovidiu, Mircea și Baiazid). A compus piese pentru muzică de cameră, muzică vocal-simfonică și lieduri (Siciliana, Imnul păcii, Împărat și Proletar, Tristesse, Revedere, Colindă din Hunedoara). De-a lungul carierei sale, deși a trăit numai 61 de ani, a fost apreciat și a primit numeroase distincții la Paris, Praga și Lisabona, dar și în țară de la Regina Maria, Regele Carol al II-lea și Mihai I.: Coroana României, decorația Serviciu Credincios, Steaua României și altele.

Din păcate, muzica sa este prea puțin cunoscută, deoarece nu a fost publicată (cu mici excepții: Aria, Siciliana, Concert pt. vioară și orchestră, Cântec bihorean, Opera „La drumul mare") deși Ana Nottara soția sa, cea căreia i se datorează existența Muzeului Memorial C.I. și C.C. Nottara a menționat această clauză în actul de donație din 1956 precum și în testament. A colecționat și păstrat toate dovezile muncii de-o viață ale celor doi mari artiști, tată și fiu: partituri și cărți în limba franceză, germană și română (cca. 7.300 de volume), afișe, diplome și medalii, fotografii, acte, articole, obiecte de artă decorativă și multe altele.

Ana Nottara, a adunat cu dragoste și devotament, în minuțioasa muncă de muzeograf, albume și cataloage conținând numeroase articole scrise de Constantin Nottara în cariera sa de critic muzical, precum și articole despre concertele susținute de domnia sa, apărute în jurnalele vremii: Dimineața, Muzica, Curentul Literar,

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro

Universul, Zeitschrift fur Muzik (Leipzig). Toate acestea, sunt dovezi ale implicării muzicianului Constantin C. Nottara în viaţa muzicală dar şi culturală a cetăţii sale – Bucureşti.

BIBLIOGRAFIE:

Viorel Cosma, *Muzicieni români de azi* - Lexicon (ed. Muzicală 1970)
Iosif Sava şi Petru Rusu: *Istoria muzicii universale în date* (ed. Muzicala 1983)
Octavian Cosma: *Opera românească vol I şi II* (ed. Muzicală 1962)
Arhiva Muzeului Memorial C.I.şi C.C.Nottara din cadrul M.M.B.

SUMMARY

Musician C.C. Nottara, was the son of the great actor Constantin I. Nottara. His ancestor, Hrisant Nottaras, patriarch of Jerusalem during the 18th century, was of Greek/Byzantine origin, and was the first to have determined the geographical coordinates of the town of Bucharest, on the map of Europe.

Constantin C. Nottara was a composer, orchestra director, violinist, and a teacher at the Music Conservatoire of Bucharest. His musical compositions comprise all the scale of cultivated music: concertos, symphonies, opera, ballet music, lieds, vocal-symphonical music. Just like his contemporaries, G. Enescu, M. Jora, C-tin Brăiloiu, G. Ştefanescu, Constantin C. Nottara drew his inspiration from the folklore. His music was defined by its melodic flow and its remarkably clear technique.

www.muzeulbucurestiului.ro / www.cimec.ro